

د افغانستان دموکراتیک جمهوریت

د عدلیې وزارت

رسمی جریده

قانون کوپراتیفها

نمبر مسلسل (۵۰۴)

شماره بیست و چهارم - ۲۹ حوت سال ۱۳۶۰

فرمان هیأت رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان

در باره تصویب قانون کوپراتیفا

شهر کابل

۱۳۶۰/۱۲/۹

بتاسی از حکم ماده (۴۴) اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان هیأت رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان تصویب میدارد:

- ۱- قانون کوپراتیفا در شش فصل و سی و یک ماده تصویب میگردد.
- ۲- وزارت زراعت و اصلاحات ارضی، وزارت تجارت و سایر وزارت ها و ادارات ذیدخل موظف اند تا اجرای دقیق و بلا انحراف این قانون را تامین نمایند.
- ۳- وزارت زراعت و اصلاحات ارضی، وزارت تجارتي وسایر وزارتها و اداراتیکه در ساحات مربوط اقتصاد ملی با کوپراتیف ها ارتباط ذات البینی دارند موظف اند:
 - در تاسیس و سازماندهی کوپراتیک ها همکاری نمایند.
 - بمقصد ایجاد و توسعه همکاری بین کوپراتیفا و تصدیهای تحت اثر، شرایط مساعد را مهیا سازند.
 - به کوپراتیفا جهت دریافت قرضه، ماشین های زراعتی، تجهیزات و سامان آلات، اشیای و مواد خام، تخم های اصلاح شده بذری، کود کیمیاوی، ادویه ضد امراض نباتی، خدمات و ترنری، سازماندهی تولیدات و فروش محصولات زراعتی مساعدت نمایند.
 - در امور تربیه پرسونل مورد ضرورت به کوپراتیفا و اتحادیه های آنها همکاری نمایند.
 - در امور مطالعه، توحید و انتشار تجارب مفید کوپراتیفا همکاری کنند.
 - در سازماندهی امور حسابی و کنترل فعالیت کوپراتیفا همکاری نمایند.
- از رعایت قانون کوپراتیف ها و اساسنامه های کوپراتیفا توسط تصدیها و موسساتیکه فعالیت شان با کوپراتیفا ارتباط دارد کنترل بعمل آورند.
- به شورای مرکزی اتحادیه کوپراتیف های دهقانان جمهوری دموکراتیک افغانستان در امر انکشاف نهضت کوپراتیفي، رشد فعالیت کوپراتیفا، بسیج دهقانان، کسبه کاران و سایر زحمتکشان در راه تحقق اهداف انقلاب ثور و فشرده ساختن صفوف آنان در جبهه ملی پدر وطن کمک نمایند.
- ۴- وزارت زراعت و اصلاحات ارضی جمهوری دموکراتیک افغانستان موظف است تا به کوپراتیف های زراعتی در سازماندهی موثر تولیدات، استفاده معقول از زمین، آب، ماشین ها و سامان آلات زراعتی تخم های بذری اصلاح شده و کود کیمیاوی کمک های فنی نماید.

۵- وزارت تجارت جمهوری دموکراتیک افغانستان موظف است تا به کوپراتیفهای استهلاکی در تاسیس فروشگاه ها، گدام ها و تهیه و فروش امتعه استهلاکی و به کوپراتیفهای صنایع دستی در جهت سازماندهی موثر تولیدات، تامین مواد خام و فروش محصولات کمک نماید.

۶- وزارت مالیه جمهوری دموکراتیک افغانستان موظف است تا به کوپراتیفها در امر دریافت قرضه های دولتی و مصرف معقول آن و تنظیم امور حسابی و تفتیش مالی مساعدت نموده از رعایت قوانین در مورد امتیازاتی که به کوپراتیفها جهت پرداخت مالیات بر عایدات و محصولات گمرکی اعطا گردیده است کنترل بعمل آورد.

۷- ارگانهای محلی قدرت دولتی و اداره موظف اند در پروسه تطبیق تحولات دموکراتیک در ساحه زراعت در مورد اتحاد داوطلبانه دهقانان در کوپراتیفها همکاری نموده فعالیت کوپراتیفهای موجود را حمایه و تشویق نمایند.

۸- وزارت اطلاعات و کلتور جمهوری دموکراتیک افغانستان و سایر ارگانهای مسوول اطلاعات جمعی موظف اند تا از طریق مطبوعات، رادیو و تلویزیون مزایا و نقش کوپراتیف های تولیدی، استهلاکی، تهیه و فروش محصولات، کوپراتیفهای صنایع دستی و سایر اشکال کوپراتیف ها را در انکشاف زراعت، تولیدات اجتماعی، رشد اقتصاد ملی، ارتقای رفاه و سطح فرهنگی مردم کشور در بین دهقانان، کسبه کاران و سایر زحمتکشانشان تبلیغ نمایند.

۹- وزارت زراعت و اصلاحات ارضی، وزارت تجارت و سایر وزارت ها و ادارات ذیدخل که با کوپراتیف ها ارتباطات ذات البینی دارند موظف اند با موافقه وزارت عدلیه جمهوری دموکراتیک افغانستان اساسنامه های نمونه ای و سایر مقررات ناشی از قانون کوپراتیفها را تنظیم و طبق معمول جهت منظوری به مقامات صالحه پیشنهاد نمایند.

۱۰- کمیته اجرائیه اتحادیه کوپراتیف های دهقانان جمهوری دموکراتیک افغانستان موظف است تا کلیه فیصله ها و سایر اسناد مربوط اتحادیه کوپراتیف های جمهوری دموکراتیک افغانستان را مطابق احکام قانون کوپراتیف های جمهوریت دموکراتیک افغانستان تنظیم نماید.

۱۱- با تصویب و نفاذ این قانون، قانون کوپراتیفها منتشره مورخ دوم قوس ۱۳۵۳ ضمیمه شماره (۱) منتشره مورخ ۱۶ جوزای ۱۳۵۸ و ضمیمه شماره (۲) منتشره مورخ ۱۵- اسد ۱۳۵۹، جریده رسمی ملغی پنداشته میشود.

ببرک کارمل

صدر هیأت رئیسه شورای انقلابی

جمهوری دموکراتیک افغانستان

بسم الله الرحمن الرحيم

قانون کوپراتیف ها

فصل اول

احکام عمومی

ماده اول:

این قانون بمنظور تنظیم امور تاسیس و سازماندهی فعالیتهای کوپراتیفا و اتحادیه های آنها وضع گردیده است.

ماده دوم:

مطابق به ماده نهم اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان، دولت رشد و انکشاف کوپراتیفاهای تولیدی، استهلاکی و سایر انواع آنرا در زراعت تشویق و حمایه مینماید. به دهقانان از طریق قرضه های بانکی کمک لازم مینماید، برای دریافت ماشین آلات زراعتی، تخم های بذری اصلاح شده، کود کیمیاوی، فروش محصولات و مواد خام زراعتی مساعدت میکند.

ماده سوم:

مطابق به ماده بیست و یکم اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان دولت فعالیت های تولیدی کسبه کاران، اتحاد داوطلبانه ایشان را در کوپراتیفاهای تولیدی به منظور موثریت بیشتر سازماندهی تولید، تامین مواد خام و فروش محصولات تشویق و حمایه میکند.

ماده چهارم:

کوپراتیفا و اتحادیه های آنها، سازمانهای اجتماعی و اقتصادی دسته جمعی دهقانان، کسبه کاران و سایر زحمتکشان میباشند که داوطلبانه جهت تحقق اهداف ذیل متحد شده اند:

۱- تطبیق پالیسی حزب دموکراتیک خلق افغانستان در ساحه زمین و زراعت تعمیل تحولات دموکراتیک در زراعت.

۲- مساعدت بدولت در رشد و انکشاف زراعت، توسعه و تکمیل صنایع دستی و تجارت.

۳- استفاده اقتصادی و موثر از مساعدت های مالی و مادی دولت.

۴- استفاده معقول از زمین، آب، تجهیزات، وسایل ترانسپورتی، ماشین آلات، تخم های بذری اصلاح شده، کود کیمیاوی و ذخایر مالی مربوط کوپراتیفا.

۵- سازماندهی بهتر تولیدات، تامین مواد خام، خریداری ها، پروسس و فروش محصولات.

۶- رفع نیازمندیهای اعضای کوپراتیفها و اهالی بمواد استهلاکی.

۷- ارتقای سطح مادی و کلتوری زندگی اعضای کوپراتیفها و بهبود معیشت آنها.

۸- انکشاف و توسعه فعالیت اجتماعی و کار اعضای کوپراتیفها و تربیه آنها به روحیه صداقت و وفاداری به آرمانهای والای انقلاب ثور.

ماده پنجم:

تاسیس و فعالیت کوپراتیفها متکی بر اصول دموکراتیک ذیل صورت میگیرد:

۱- داوطلبانه بودن عضویت به کوپراتیفها.

۲- انتخابی بودن تمام ارگانهای رهبری کوپراتیفها.

۳- گزارش منظم ارگانهای انتخابی در مقابل اعضای کوپراتیفها و ارگانهای مافوق آن.

۴- اشتراک فعال اعضای کوپراتیفها در حل و فصل تمام مسایل مربوط به کوپراتیفها.

۵- اتخاذ تصمیم با اکثریت رای اعضای کوپراتیفها و یا نمایندگان شان.

۶- حتمی بودن اجرای تصمیم ارگانهای اداری کوپراتیفها توسط اعضای کوپراتیفها و تصمیم ارگانهای مافوق کوپراتیفها توسط ارگانهای ماتحت آن.

۷- توزیع مفاد مطابق به سهم هر عضو کوپراتیف با در نظر داشت حجم معامله و کار هر عضو کوپراتیف.

ماده ششم:

بمنظور بلند بردن کیفیت و موثریت کوپراتیفها، رهبری فعالیت اجتماعی و اقتصادی آنها، اتحادیه کوپراتیفهای دهقانان جمهوری دموکراتیک افغانستان و نظر به ضرورت، اتحادیه های کوپراتیفها در ولایات و ولسوالیها تاسیس می گردد.

ماده هفتم:

ارگان عالی کوپراتیفها، کنگره نمایندگان کوپراتیفها و در خلال مدت بین دوره اجلاسیه آن شورای مرکزی اتحادیه کوپراتیفهای دهقانان جمهوری دموکراتیک افغانستان میباشد که فعالیت خود را تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان پیش برده وظایف اقتصادی، اجتماعی و سیاسی را توأم ساخته در بین دهقانان، کسبه کاران و سایر زحمتکشان امور تبلیغاتی و سیاسی را جهت بسیج آنها در امر تطبیق وظایف انقلاب ثور و پیوستن ایشان در جبهه ملی پدر وطن تدابیر اتخاذ میکند.

ماده هشتم:

فعالیت کوپراتیفها و اتحادیه های آنها در ولسوالی ها و ولایات کشور توسط اساسنامه ها که طبق اساسنامه نمونه ای طرح میگردد، تنظیم میشود.

فعالیت اتحادیه کوپراتیف های دهقانان جمهوری دموکراتیک افغانستان توسط اساسنامه، تنظیم میگردد.

ماده نهم:

جهت مساعدت در انکشاف نهضت کوپراتیفی، تاسیس کوپراتیفها و کمک همه جانبه به کوپراتیفها در اجرای وظایف اقتصادی و مالی آنها وزارت ها با موافقه شورای وزیران جمهوری دموکراتیک افغانستان در مرکز وزارت اداره انکشاف کوپراتیفها را تاسیس کرده میتوانند، وظایف و صلاحیت های اداره انکشاف کوپراتیف توسط مقرر که طبق معمول منظور میشود تنظیم میگردد.

فصل دوم

تاسیس و ثبت کوپراتیف و اتحادیه کوپراتیفها

ماده دهم:

حد اقل تعداد اعضای موسس کوپراتیف و اتحادیه کوپراتیفها در اساسنامه نمونه ای تعیین میگردد ولی تعداد آنها نباید کمتر از یازده نفر و یا سه کوپراتیف باشد.

ماده یازدهم:

اساسنامه کوپراتیف و اتحادیه کوپراتیف ها که بااساس این قانون و اساسنامه نمونه ای وضع می گردد باید دارای محتویات ذیل باشد:

۱- اسم کوپراتیف و اتحادیه کوپراتیفها، محل موقعیت و آدرس آن.

۲- اهداف عمده و نوع فعالیت.

۳- شرایط عضویت، خارج شدن و اخراج از عضویت کوپراتیف و اتحادیه.

۴- حقوق، وظایف و مسوولیت های اعضای کوپراتیف و اتحادیه کوپراتیفها.

۵- اندازه حق الشمول و سهم هر یک از اعضا.

۶- تعیین ملکیت، منابع مالی و ساحات استفاده از آنها.

۷- تشکیل ارگانهای اداری و کنترولی، طرز تاسیس و تنظیم فعالیت آنها.

۸- حقوق، وظایف و مسوولیت های اعضای هیأت مدیره و هیأت نظار.

۹- طرز انحلال کوپراتیف و اتحادیه کوپراتیفها علل و دلایل آن.

۱۰- سایر مسائلیکه بفعالیت کوپراتیف و اتحادیه کوپراتیف ها ارتباط داشته باشد.

ماده دوازدهم:

هرگاه اساسنامه کوپراتیف با احکام این قانون و اساسنامه نمونه ای مطابقت داشته باشد از طرف کمیته اجرائیه اتحادیه کوپراتیفهای دهقانان جمهوری دموکراتیک افغانستان یا به هدایت آن از طرف کمیته اجرائیه اتحادیه کوپراتیف های ولایتی به ثبت رسانیده شده و تصدیق مبنی بر ثبت کوپراتیف صادر میشود.

کوپراتیف و اتحادیه آن از تاریخ ثبت شخصیت حقوقی را کسب مینماید.

ثبت کوپراتیف غرض اطلاع عامه از طریق وسایل ارتباط جمعی بنشر میرسد.

ماده سیزدهم:

۱- تعدیل مواد اساسنامه کوپراتیف و اتحادیه کوپراتیف ها بر اساس تصویب مجمع عمومی کوپراتیف (جلسه نمایندگان) صورت گرفته میتواند.

۲- تعدیل مواد اساسنامه توسط کمیته اجرائیه اتحادیه کوپراتیفهای دهقانان جمهوری دموکراتیک افغانستان و یا بهدایت آن توسط کمیته اجرائیه اتحادیه کوپراتیفهای ولایتی ثبت گردیده به نشر میرسد.

۳- تغییر اسم کوپراتیف و اتحادیه کوپراتیف ها راجع به حقوق و وجایب آن در برابر اشخاص ثالث تاثیر وارد نمیکند.

فصل سوم

عضویت، حقوق و وجایب اعضای کوپراتیف و اتحادیه کوپراتیفها

ماده چهاردهم:

اتباع جمهوری دموکراتیک افغانستان که سن هجده سالگی را تکمیل، دارای اهلیت حقوقی و اساسنامه را قبول داشته باشند به اساس درخواست، اعضای کوپراتیف شده میتوانند.

ماده پانزدهم:

اعضای اتحادیه کوپراتیفها را شخصیت های حقوقی (کوپراتیفها و اتحادیه ها) تشکیل میدهند.

شرایط عضویت در اتحادیه کوپراتیفی در اساسنامه آن تعیین می گردد.

ماده شانزده هم:

شرایط عضویت، خارج شدن و اخراج از عضویت و سایر حقوق و وجایب اعضای کوپراتیف در اساسنامه نموده ای تصریح میشود.

فصل چهارم

دارایی و امور مالی

ماده هفدهم:

اساس اقتصادی کوپراتیف و اتحادیه کوپراتیفها را مالکیت کوپراتیفی بر موسسات، تعمیرات، تاسیسات، ماشین آلات، وسایل ترانسپورتی، تجهیزات، حیوانات محصولات تولیدی، عواید، ذخایر پولی و سایر دارایی تشکیل میدهد. دارایی کوپراتیف و اتحادیه کوپراتیفها توسط قانون حفظ میشود.

ماده هجدهم:

دارایی کوپراتیف و اتحادیه کوپراتیفها عبارت است از:

۱- سرمایه اصلی.

۲- سرمایه احتیاطی.

۳- ذخایر مخصوص.

ماده نوزدهم:

طرز تشکیل سرمایه و ذخایر کوپراتیفها و اتحادیه آنها و طرز استفاده از سرمایه و ذخایر در اساسنامه نمونه ای تصریح میشود.

ماده بیستم:

کوپراتیفها و اتحادیه کوپراتیفها از امتیازات ذیل مستفید میگردند:

۱- معافیت از پرداخت مالیات بر عایدات در خلال چهار سال از تاریخ ثبت کوپراتیف و معافیت از پنجاه فیصد مالیات مذکور در خلال شش سال بعد از آن.

۲- معافیت از پرداخت حق الثبت کوپراتیف و اتحادیه کوپراتیفها، محصولات فیصدی محاکم در امور خرید و فروش، کرایه، اجاره و تضمینات.

۳- معافیت از محصول گمرکی صادرات اجناسیکه توسط کوپراتیف یا اتحادیه کوپراتیفها صادر می شود.

۴- معافیت پنجاه فیصد محصول گمرکی مواد، مواد خام و تجهیزاتیکه بمنظور تولید توسط کوپراتیفها و اتحادیه ها وارد میگردد.

۵- معافیت بیست و پنج فیصد محصول گمرکی اجناسیکه جهت رفع نیازمندی اعضای کوپراتیف یا اتحادیه کوپراتیفها توسط کوپراتیف یا اتحادیه کوپراتیفها وارد میگردد.

۶- معافیت از مالیه مواد استهلاکی محصولات تولیدی که به موسسات دولتی و مختلط بفروش برسد.

۷- اعطای قرضه توسط بانکهای دولتی جمهوری دموکراتیک افغانستان با شرایط مساعد.

فصل پنجم

ارگانهای رهبری، اداری و کنترولی کوپراتیفها و اتحادیه کوپراتیفها

ماده بیست و یکم:

ارگانهای رهبری، اداری و کنترولی کوپراتیف عبارتند از:

۱- مجمع عمومی.

۲- هیأت مدیره.

۳- هیأت نظار.

ماده بیست و دوم:

کوپراتیفهاییکه در ساحه ولسوالی قرار دارند در اتحادیه کوپراتیفهای ولسوالی شامل شده میتوانند.

ارگانهای رهبری، اداری و کنترولی اتحادیه های کوپراتیفهای ولسوالی عبارتند از:

۱- مجمع نمایندگان کوپراتیفهای عضو.

۲- شورا.

۳- کمیته اجراییه.

۴- هیأت نظار.

ماده بیست و سوم:

کوپراتیفهای ولسوالی که در ساحه ولایات قرار دارند در اتحادیه کوپراتیف های ولایتی شامل شده میتوانند.

ارگانهای رهبری، اداری و کنترولی اتحادیه کوپراتیفهای ولایتی عبارتند از:

۱- مجمع نمایندگان کوپراتیفها و اتحادیه کوپراتیفهای عضو.

۲- شورا.

۳- کمیته اجرائیه.

۴- هیأت نظار.

ماده بیست و چهارم:

کوپراتیفها و اتحادیه های کوپراتیفها در اتحادیه کوپراتیفهای دهقانان جمهوری دموکراتیک افغانستان شامل میشوند.

ارگانهای مرکزی رهبری، اداری و کنترولی اتحادیه کوپراتیفهای دهقانان جمهوری دموکراتیک افغانستان عبارتند از:

۱- کنگره نمایندگان کوپراتیفهای جمهوری دموکراتیک افغانستان.

۲- شورای مرکزی.

۳- کمیته اجرائیه.

۴- هیأت نظار.

شورای مرکزی و هیأت نظار از طرف کنگره نمایندگان کوپراتیفهای جمهوری دموکراتیک افغانستان انتخاب میگردند.

ماده بیست و پنجم:

شورای مرکزی، کمیته اجرائیه شورا را انتخاب میکند این کمیته امور اجرائیه و اداری اتحادیه کوپراتیفهای دهقانان جمهوری دموکراتیک افغانستان را به عهده دارد کمیته اجرائیه صلاحیت های ذیل را دارا میباشد:

۱- سازماندهی تطبیق تصاویر کنگره نمایندگان کوپراتیفها و شورای مرکزی.

۲- همکاری در امور تاسیس، رشد و انکشاف بهبود فعالیت کوپراتیفها و اتحادیه آنها.

۳- نظارت از فعالیت های موسسات کوپراتیفی.

۴- طرح و تنظیم تشکیل نمونه ای و نورم های مربوط به تعداد کارمندان موسسات کوپراتیفی.

۵- برقراری روابط و همکاری با موسسات بین المللی کوپراتیفی.

۶- انجام سایر فعالیت ها مطابق بااساسنامه اتحادیه کوپراتیفهای دهقانان جمهوری دموکراتیک افغانستان.

ماده بیست و ششم:

اساسنامه اتحادیه کوپراتیفهای دهقانان جمهوری دموکراتیک افغانستان توسط کنگره نمایندگان کوپراتیفهای جمهوری دموکراتیک افغانستان و اساسنامه نمونه ای کوپراتیفها و اتحادیه کوپراتیفها توسط شورای مرکزی اتحادیه کوپراتیفها دهقانان جمهوری دموکراتیک افغانستان تصویب و تعدیل میگردد.

فصل ششم

احکام متفرقه

ماده بیست و هفتم:

تغییر کوپراتیف و اتحادیه کوپراتیفها بصورت الحاق، مزج و تقسیم که در اساسنامه پیشبینی میشود بعمل می آید.

ماده بیست و هشتم:

اسباب موجب و طرز انحلال کوپراتیف و اتحادیه کوپراتیفها توسط اساسنامه نمونه ای تعیین میگردد.

ماده بیست و نهم:

منازعات بین اعضاء و کوپراتیف، کوپراتیفها و اتحادیه های کوپراتیفها با یکدیگر توسط کمیته اجرائیه اتحادیه کوپراتیفهای دهقانان جمهوری دموکراتیک افغانستان یا باسناد هدایت آن توسط کمیته های اجرائیه اتحادیه های مربوط و یا اداره انکشاف کوپراتیف های وزارت مربوطه حل و فصل میگردد.

اشخاصیکه به فیصله ارگانهای فوق موافقت نداشته باشند می توانند در ظرف (۳۰) روز از تاریخ صدور فیصله موضوع را به محکمه ذیصلاح اقامه نمایند.

ماده سی ام:

کوپراتیفهاییکه قبل از نفاذ این قانون ثبت گردیده باشند مکلف اند در خلال مدت یکسال از تاریخ نفاذ این قانون جهت ثبت مجدد به کمیته های اجرائیه اتحادیه های کوپراتیفهای ولایتی و در صورت عدم موجودیت آن به کمیته اجرائیه اتحادیه کوپراتیفهای دهقانان جمهوری دموکراتیک افغانستان مراجعه نمایند.

ماده سی و یکم:

این قانون بعد از نشر در جریده رسمی نافذ میگردد.